

TØNDER KOMMUNE

Teknik/Miljø, Service & Beskæftigelse

Mail: andje@toender.dk
Sags id.: 01.07.00-G01-2-23

13-10-2023

Referat fra dialogmødet

Baggrund:

På det årlige dialogmøde mellem Tønder Kommunes Teknik- og Miljøudvalg og kommunens sommerhusgrundejerforeninger diskuteres aktuelle og generelle emner, der har relevans for foreningerne. Mødet er således ikke tiltænkt diskussion af enkeltsager eller temaer, der ligger udenfor Teknik- og Miljøudvalgets kompetenceplan.

Tid og sted:

Tirsdag d. 12. september 2023 kl. 16-18
på Feriecentrets Restaurant, Arrild Ferieby 15, 6520 Toftlund.

Dagsorden:

16:00 Udvalgsformand, Poul Erik Kjær, byder velkommen

16:05 – 16:15 Bordrunde med præsentation af deltagernes navn og forening

Referat

Følgende foreninger deltog: Vejlauget Buffes Vand, Grundejerforeningen Langdalen, Grundejerforeningen Langli, Grundejerforeningen Kromose Syd, Grundejerforeningen Kromose Nord, Sønderstrand Grundejerforening, Vestergaarde Grundejerforening, Grund- og vejforeningen Lyngvejen, Grundejerforeningen Toftum, Grundejerforeningen Småfolksvej, Bolilmark Grundejerforening.

Under del 2 deltog endvidere repræsentant fra Rømø Lokalråd.

Fra forvaltningen deltog: Michael Holst, Lars-Erik Skydsbjerg, Jens Yde, Christian Kjær-Andersen, Ole Bach-Svendsen, Karsten Hagel Jensen, Sonja Svendsen, Anne Dyrhave Nissen (referent)

DEL 1: Dialog om aktuelle/generelle emner på det tekniske område, herunder bordrunde, hvor foreningerne kan fremføre emner.

Følgende temaer var meldt ind fra deltagerne på forhånd:

- Trafikforhold: cykelstiers tilstand og vedligehold, herunder problemer med bevoksning
- Håndtering af affald
- Anbefalinger ift. bekæmpelse og bortskaffelse af invasive arter (fx glansbladet hæg, rynket rose, bjerg- og klitfyr)
- Forebyggelse og sikring ift. brand
- Øget efterspørgsel på ladestandere til elbiler
- Lokalplaner

Referat

Trafikforhold: cykelstiers tilstand og vedligehold, herunder problemer med bevoksning:

- Det blev fremført, at der flere steder opleves problemer med, at bevoksning langs cykelstier gror ind over stien, indskrænker bredden og ødelægger belægningen. Det opleves som en udfordring for særligt handicapcykler, ladcykler og cykler med trailere.
- Det blev fremført, at der opleves problemer med udsynet ved udkørslen fra Råbjergsvej (svinget ved Småfolksvej) på grund af bevoksning fra hjørnegrundene.

Tønder Kommune oplyste, at der som udgangspunkt klippes kanter to gange årligt (forår og efterår), men at der på Rømø er en praksis, hvor forårsklipningen udelades af hensyn til at skåne naturen og fredede arter, herunder øens vilde orkidéer. Der klippes dog mindre oversigtsområder efter opfordring fra tilsynsførende eller på baggrund af henvendelser fra lokale. Her skal der også tages hensyn til fredede arter. Lokale opfordres til at give kommunen besked via [Giv-et-praj](#) på kommunens hjemmeside

- Der blev spurgt til sikkerheden omkring Sønderbyvej og efterspurgt sand eller stabilgrus vejkanten for at sikre sikker færdsel.

Tønder Kommune oplyser, at der er bestilt hjænder og B11 tavle ved udkørslen fra Oasen, samt at behov for kantforstærkning efterses.

- Der blev fremsat et ønske om at opgradere Dyssebjergvej til kommunevej.

Tønder Kommune beder om, at relevante grundejerforeninger retter skriftlig henvendelse mhp. behandling af forespørgslen.

- Der blev spurgt til stiforbindelse mellem Gl. Skinnevej og Småfolksvej. Nu går der kreaturer bag elektrisk hegn. Kunne det være muligt at etablere en forbindelse udenom det fredede område?

Tønder Kommune finder en mulig løsning med forbindelse til Småfolksvej som en god ide. Mulighederne for, om det kan lade sig gøre, skal undersøges nærmere sammen med etableringen af den nordlige stirundtur og i samspil med Naturstyrelsen. Tønder Kommune følger også op på, om skiltningen ved Gl. Skinnevej er ajour og forståelig.

- Det blev fremført, at klitter, stier og plantager slides gennem megen færdsel, og at der bør være fokus på vedligehold heraf.

Tønder Kommune oplyste, at nogle stier, samt klitter og plantager er statsligt forvaltet, idet de hører under Naturstyrelsen. Tønder Kommune videreformidler opmærksomhedspunkterne omkring Høstbjerg og bunkerne syd for. Kommunen modtager også meget gerne konkrete henvendelser om fx vedligeholdelse via [Giv-et-praj](#) på kommunens hjemmeside. Der kan der rettes henvendelse direkte til Naturstyrelsen, Vadehavet: vad@nst.dk eller tlf. 72 54 33 31.

- Der blev spurgt til eventuelle overvejelser om etablering af sti fra Rimmersvej ad skoven ind til Lakolk (ikke gennem hundeskoven).

Tønder Kommune oplyste, at der arbejdes på at kunne etablere en forbindelse, men at dette afhænger af forhandlinger med relevante lodsejere.

- Der blev spurgt til muligheden for etablering af en mindre gangbro/trinbræt over grøftet på Havnebyvej mellem Schrammsvej og plantagen/cykelstien.

Tønder kommune følger op på dette og ser på muligheden.

Håndtering af affald:

- Lokalt i enkelte grundejerforeninger opleves stor forskel på affaldsmængden i sommerhuse afhængigt af, om det er ejer eller lejere, der benytter husene. Der kan med fordel kommunikeres mere om affaldssortering.
- Andre grundejerforeninger oplever ikke problemer med affaldssorteringen og er glade for, at affaldsbeholdere ved husene er afskaffet til fordel for fælles.
- Der blev spurgt til, om der er planer om at afskaffe affaldsbeholdere ved de enkelte huse.

Tønder Kommune oplyste, at det er Tønder Forsynings opgave at orientere om affaldssortering og -håndtering. Som grundejerforening kan man altid henvende sig til forsyningen, hvis man ønsker en dialog om mulige fælles løsninger – fx i områder, hvor der i vinterhalvåret opleves udfordringer med, at vejene bliver kørt op. Tønder Kommune oplyste også, at der ikke umiddelbart er planer om centralisering af affaldsbeholdere.

- Der er mange turister med hunde, og desværre ligger der mange plastikposer med efterladenskaber (hundeposer) i naturen. Der blev i den forbindelse orienteret om, at der hos blandt andet kennelklubber og private foreninger kan rekvireres et klistermærke til affaldsbeholderen, der indikerer, at hundeluftere er velkomne til at smide hundeposerne deri.

Anbefalinger ift. bekæmpelse og bortskaffelse af invasive arter (fx glansbladet hæg, rynket rose, bjerg- og klitfyr):

- Der blev spurgt til, hvordan ovenstående invasive arter bedst bekæmpes og bortskaffes. Det er ikke hensigtsmæssigt at putte i Småt Brændbart, og hvis det havner på grenpladsen, er det ikke sikkert, at arten faktisk bekæmpes ifm. kompostering.

Tønder Kommune oplyste, at udbredelsen af glansbladet hæg er omfattende. Forvaltningen har ingen planer, anbefalinger eller indsatser ift de omtalte arter, idet kommunen alene er forpligtet til at bekæmpe Kæmpe Bjørneklo. Det blev aftalt, at Tønder Kommune skulle rette henvendelse til Tønder Forsyning om bortskaffelse af invasive arter. Forsyningen oplyser, at disse skal indleveres til Småt Brændbart i klare plaatsække.

Forebyggelse og sikring ift. brand:

- Det blev fremført, at grendiger og kvashegn udgør en stor risiko i forbindelse med brand på øen. Der er bekymring for, at brand meget hurtigt kan spredes til større områder på grund af grendigerne. Der er også mange risikofaktorer på øen i forhold til brandfare – fx grill, saunaer, cigaretskodder mv.

Tønder Kommune oplyste, at forvaltningen tidligere har været i dialog med beredskabet herom. Det er ikke forbudt at etablere grendiger og lignende, og hverken kommunen eller beredskabet har myndighed på området. Der har på sydøen tidligere været gode effekter af en fælles kommunikationsindsats i samarbejde med grundejerforeningerne samt en ordning med fælles opsamlingspladser med nedknusning. Dette kunne tages op igen. Forvaltningen opfordrer derfor relevante grundejerforeninger til at gå i fælles dialog om behovet og rette henvendelse til Tønder Kommune ved ønske om en mulig ny oprydningsindsats.

Det er generelt vigtigt, at alle sommerhusejere sørger for, at der til enhver tid er branddaskere tilgængelige. Dette ansvar påhviler ejeren, og grundejerforeningerne kan med fordel understrege vigtigheden for sine medlemmer.

Øget efterspørgsel på ladestandere til elbiler:

Det blev fremført, at der særligt fra norske turister opleves en stigende efterspørgsel på ladestandere til elbiler ved de enkelte sommerhus.

Tønder Kommune oplyste, at der [hjemmesiden kan ses et interaktivt kort](#) over, hvor der etableres offentlige ladestandere (22Kw). Det er ikke en kommunal opgave at etablere ladestandere ved sommerhuse – dette påhviler ejeren.

Lokalplaner:

- Der blev fremført en række synspunkter og oplevelser i forbindelse med arbejdet med lokalplanen for Kongsmark. Endvidere blev der spurgt ind til konkrete enkeltsager vedrørende fx dispensation, høringsproces samt praksis for ibrugtagningstilladelser.

Tønder Kommune anfører, at de fremsatte synspunkter og enkeltsager ligger udenfor rammen af formålet med det årlige dialogmøde. Generelt kan det oplyses, at kommunen forvalter i overensstemmelse med gældende lovgivning.

DEL 2: Dialog om mulige trafikregulerende tiltag på Småfolksvej og Lakolk på baggrund af en opdateret trafikanalyse i området.

Referat

Præsentation, der blev gennemgået af Sonja Svendsen, er vedlagt referatet.

De præsenterede løsningsforslag og – scenarier blev drøftet med følgende input:

- Spørgsmål til trafikafvikling og –foranstaltninger ved større enkelstående events: I år blev der oplevet stor forskel i afviklingen ved Motorfestival og Dragefestival.

Tønder Kommune oplyste, at Motorfestivalens afvikling hviler på 5 års erfaring. Kommune, politi og hjemmeværn lægger mange ressourcer i afviklingen, og det mærkes tydeligt i det gode flow i trafikken trods trængsel. Dragefestivalen har udviklet sig meget de sidste år og faldt i år også sammen med den første rigtige sommerweekend, hvilket gav øget trængsel. Dragefestivalen har selv taget initiativ til dialog med Tønder Kommune og politiet for at se på, hvad der kan forbedres og optimeres. Det forventes derfor, at allerede fra næste år vil være nye tiltag.

- Lukning for gennemkørsel af Småfolksvej blev diskuteret med følgende input og synspunkter fra de deltagende foreninger:
 - Nogle foreninger anførte, at gennemkørsel forbudt-løsningen er billig og vil give alle, der bor der, mulighed for at køre ind, mens øvrige må køre udenom.
 - Det vil give en ægte fredeliggørelse til gavn for navnlig cyklister og fodgængere.
 - Der er generelt langt flere cykler, end der har været, men der bør også gøres mere for at nudge flere gæster til at køre på cykler i stedet for at køre i bilen.
 - Andre foreninger var imod lukningen af Småfolksvej. Den berørte grundejerforening havde haft temaet til afstemning, hvor forslaget ikke havde mødt opbakning blandt foreningens medlemmer.
 - Lukning af Småfolksvej vil give en betydelig stigning i trafikken på Lakolk og i Kongsmark, herunder intern trafik. Problemet vil således blot blive flyttet fra én vej til en anden.
 - Den midterste del af Småfolksvej kunne måske nedgraderes til en sti.
 - På dele af strækningen kan der eventuelt indføres 40 km-zone ligesom ved Lakolk.

- Øvrige trafikale forhold blev drøftet med følgende input og synspunkter fra de deltagende foreninger:
 - Man behøver ikke at gøre det for kompliceret med afspærring, skilte og krav, men i stedet starte med de simple løsninger. Måske mere skiltning og bump. Busser og autocampere undgår i hvert fald generelt den slags. Folk, der bor i området, skal nok tage hensyn.
 - Akilleshælen er Kongsmark Huse, hvor kombinationen af dobbeltrettet cykelsti og venstresvingende trafikanter skaber farlige situationer og trængsel.
 - Alle pullerter på Lakolk bør fjernes, og så skal der i stedet etableres bump.

Tønder Kommune oplyste, at en eventuel indførelse af Gennemkørsel Forbudt kræver godkendelse af politiet. Endvidere vil det ikke være ensbetydende med, at forbuddet overholdes i praksis, hvilket der desværre er erfaringer med i andre sammenhænge. Lukningen kan i første omgang også gennemføres som et midlertidigt forsøg – fx henover en sommerperiode, hvor der indsamles erfaringer om virkningen af tiltaget, så det efterfølgende kan evalueres.

Som alternativ til lukning kan der ses på at "besværliggøre" gennemkørsel som et tiltag mod at reducere og forebygge gennemkørende trafik. Tønder Kommune oplyste om en netop gennemført evaluering af 2-1-veje, der har mundet ud i nye anbefalinger om etablering af gennemgående, tætliggende bump i stedet for pullerter og chikaner. Permanente bump er dyre at etablere, mens midlertidige bump er billigere og har en stor hastighedsnedsættende effekt.

- Der blev spurgt til, om strækningen på Havnebyvej fra Havneby og op til krydset opleves som en udfordring.

Tønder Kommune oplyste, at strækningen ikke er udfordret i forhold til fremkommelighed, men dog i forhold til støj og hastighed. I kurven ved Købmanden og bageren er der udfordringer med krydsende trafik fra Langdal.

Kommunen oplyste endvidere, at der er afsat anlægsmidler i 2024 til at kigge på sammensætningen af strækningen ved krydset ved Langdalsvej. Sønderbyvej indgår på forvaltningens prioriterede liste over forslag til cykelstier, der vil komme til politisk behandling i Teknik- og Miljøudvalget.

- Der blev spurgt til, hvad der skal ske på Sønder Strandvej, når man passerer diget.

Tønder Kommune oplyste, at det er projekt under Naturstyrelsen, der handler om at udnytte potentialet i at komme op på digekronen, der er en stor oplevelse. Der er søgt midler til projektet ved en række fonde, og næste skridt er så, at en arkitekt og en kunstner skal byde ind på udviklingen.

Tønder Kommune takkede for deltagelsen og den engagerede dialog. Dialogmødet i 2024 forventes afholdt i foråret 2024 på Rømhø. Nærmere information følger.